

организации торговли криптовалютами и площадки для ICO-проектов. Рассматривается вопрос эмиссии криптооблигаций, криптовалют и организации криптобиржи.

Таким образом, в Республике Беларусь созданы нормативные правовые основы регулирования криптовалюты. Однако белорусские банки не вправе напрямую заниматься операциями с криптовалютами. Обусловлено это тем, что данная деятельность не признается банковской. В то же время в перспективе спрос на финансовые продукты, которые основаны на децентрализованном хранении данных, в мире будет расти. Поэтому в будущем необходимо расширять сферу применения технологии «блокчейн» в банковской сфере. Одной из наиболее важных задач является внедрение в банковскую деятельность смарт-контрактов (заключение коммерческих договоров в виде программного кода).

### **Литература**

1. Декрет Президента Республики Беларусь от 21.12.2017г. № 8 «О развитии цифровой экономики».

**УДК 336.743**

**Муравський Олексій Андрійович**

к.е.н., доцент кафедри банківської справи та страхування,  
Національний університет біоресурсів і природокористування України  
e-mail: olmurav@ukr.net

### **ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ**

Сьогодні фінансові ринки багатьох країн, динамічно змінюються та удосконалюються, цьому сприяє поширення ІТ - технологій та загальної комп'ютерної грамотності. І як наслідок з'являються нові форми фінансових інструментів та форм розрахунків між людьми. Це стало передумовою появи нового аналогу традиційних валют - криптовалюти та її найпоширеніших грошових одиниць «біткоїнів», «ефіріумів», «лайткоїнів», їх популярність буквально злетіла в 2017 році. Зростання капіталізації, злету і падіння біткоїнів, гучні ICO і ще гучніші прогнози, і, звичайно ж, величезна кількість нових криптовалют – свідомі всіх цих подій нам довелося протягом останніх двох років. [2; 3]

Існування потреби в постійному моніторингу руху даних грошових одиниць виявляє сучасні тенденції грошово-валютних систем на світовому ринку. Особливо важливо простежити динаміку розвитку українського ринку електронних грошей, оскільки це дозволить з'ясувати певні особливості сучасного фінансового сектору та пов'язані з ним інші соціально-економічні показники [1].

Учасниками ринку є криптовалюти біржі, онлайн- та оффлайн обмінники, майнери та компанії-емітенти власних криптовалют (токенів). Так, за 2017-2018 рр. компаніями з українським походженням було створено 25 криптовалют, а обсяг залучених через ICO коштів склав більше 99 млн дол. США в еквіваленті. Загалом, за експертними оцінками, розмір сегменту майнінгу криптовалют в Україні перевищує 100 млн дол. США на рік. До 2018 року в світі створено біля 1800 різних криптовалют, а ринок демонструє постійно зростаючу динаміку. Україна входить до топ-10 країн світу за кількістю користувачів криптовалют, а щоденні обсяги торгів ними із використанням гривні сягають 1.9 млн дол. США. [4].

Одними з основних інституційних гравців на ринку є біржі з обміну криптовалют. Обмін на гривню пропонують три біржі: Kuna, Exmo та BTC TRADE UA (табл. 1). При цьому Kuna та BTC TRADE UA здійснюють обмін криптовалют лише на одну фіатну валюту – гривню, тоді як Exmo пропонує обмін також на долари США, євро, рублі та злоті. [6, с. 6]

Таблиця 1

**Добовий обсяг торгів пар криптовалюта / гривня  
на основних біржах, в еквіваленті тис. дол. США**

| № | Біржа        | Сума, тис. дол США |
|---|--------------|--------------------|
| 1 | Exmo         | 1275               |
| 2 | Kuna         | 403                |
| 3 | BTC TRADE UA | 232                |

Джерело: [coinmarketcap.com](http://coinmarketcap.com)

Окрім криптовалютних бірж, помітними учасниками ринку криптовалют є компанії-емітенти власних криптовалют (токенів). У 2017 – першому півріччі 2018 року було проведено біля 25 ICO компаній з українським походженням. Проте, можна лише говорити про походження засновників або розміщення команд розробників, оскільки реєстрація подібних компаній здійснюється закордоном. Також далеко не щодо всіх компаній відомі обсяги залучених ресурсів. Тим не менш відповідно до відкритих джерел обсяг залучених коштів склав 99,3 млн доларів США (в еквіваленті) (табл. 2.)

Таблиця 2

**ICO українських компаній за 2017-2018 роки**

| №  | Компанія           | Сума коштів, млн дол. США | Дата       |
|----|--------------------|---------------------------|------------|
| 1  | TaaS               | 7,5                       | 27.04.2017 |
| 2  | Minex              | 0,8                       | 13.06.2017 |
| 3  | DMarket            | 10,5                      | 22.08.2017 |
| 4  | Anryze             | 1,6                       | 12.10.2017 |
| 5  | Eloplay            | 0,9                       | 15.11.2017 |
| 6  | Dmarket            | 8,6                       | 28.11.2017 |
| 7  | Snovio             | 2,1                       | 30.11.2017 |
| 8  | Hacken             | 5                         | 30.11.2017 |
| 9  | DreamTeam          | 6                         | 15.12.2017 |
| 10 | Boosteroid         | 6,8                       | 15.02.2018 |
| 11 | DataTrading        | 5,8                       | 22.02.2018 |
| 12 | Rentberry          | 30                        | 28.02.2018 |
| 13 | EMU Project        | 0,6                       | 15.03.2018 |
| 14 | SocialMedia.Market | 8,5                       | 16.03.2018 |
| 15 | DreamTeam          | 4                         | 19.05.2018 |
|    | <b>Всього</b>      | <b>99,3</b>               |            |

Джерело: [6, с. 7]

Окрім бірж, існують також онлайн-обмінники, на яких нема необхідності утримувати рахунок із позитивним балансом. Вичерпного переліку обмінників не існує, проте можна знайти принаймні 38 сайтів, що пропонують обміняти гривні на криптовалюту. Найбільш популярним є обмін за допомогою поширеного банківського р2р-сервісу: доступні 38 сайтів, тоді як обмін за допомогою міжнародних платіжних сервісів доступний лише на 18 сайтах.

Найпопулярнішим до обміну є біткоїн: його пропонують обміняти на гривню 34 пунктів, друге місце за ефіром: 22 обмінні пункти. Також попитом користується лайткоїн, з яким працюють 20 обмінників. Обмін криптовалют проводять також офлайн, попередньо

домовившись про зустріч на онлайн-ресурсах. За приблизними оцінками такий обмін здійснюють понад 4 тис. осіб.

Ще одна група стейкхолдерів – майнери криптовалют. Оцінка ринку надзвичайно проблематична, оскільки добути криптовалюту одразу стають частиною глобального ринку і не мають географічної прив'язки. При цьому в Україні розташовані компанії, що пропонують послуги із встановлення майнінгових ферм «під ключ» або ж оренди потужностей для майнінгу. За експертними оцінками розмір сегменту майнінгу може сягати 100 млн дол США і більше.

Динаміку ринку через відсутність офіційних даних і високу волатильність вартості криптовалют визначити досить складно. Проте як кількість існуючих криптовалют, так і їх номінальна кількість, і обсяг залучених через емісію коштів зростають. Ці тренди характерні як на глобальному рівні, так і на місцевому. Оскільки Україна є одним із лідерів у сфері криптовалют, вирішення проблем ринку сприятиме закріпленню лідируючих позицій. [6, с. 8].

Не останню роль в падінні курсу криптовалют зіграло і те, що на цей ринок звернули увагу офіційні фінансові інститути. Громіздкі бюрократичні машини найбільш впливових держав нарешті в упор подивилися на зухвалого вискочку. Оцінивши нового гравця, вони виявили, що він несе деякі загрози для усталеної системи. Головні з них - це відсутність емісійного центру і непідконтрольні транзакції. При цьому криптовалюта вже щосили готувалася стати повноцінним платіжним засобом, а це загрожувало формуванню альтернативної фінансової системи.

Першими зреагували найбільш мобільні «азіатські тигри». Китай, для початку, оголосив криптовалюту поза законом, що завдало значної шкоди даного ринку. Серйозні заходи проти анонімності цифрових валют взяла і влада Південної Кореї.

Змушена була реагувати і держава, найбільш зацікавлена в збереженні статус-кво в світових фінансах, - США. Навіть політичні суперники в Америці згодні, що ринок криптовалют необхідно пов'язати нормативними актами і встановити прийнятний контроль. Раніше такий намір висловили і влади Євросоюзу. Основна мета - ідентифікація власників рахунків і доступ до інформації про перекази.

Україна також не залишилася осторонь від загальносвітових тенденцій. Про важливість контролю над оборотом криптовалют говорить той факт, що він потрапив в поле зору Ради національної безпеки і оборони України. Державними структурами в даний час розробляються заходи щодо забезпечення повної прозорості даного ринку. [5]

Висновки. Необхідно відмітити, що ринок криптовалют ще не достатньо розвинений і тому часто поводить, непередбачувано. Тут важко щось прогнозувати, а для прогнозування потрібен системний аналіз і чітке розуміння законів криптосвіту.

Аналізуючи події, що відбуваються, можна стверджувати, що вже зовсім скоро ми можемо стати свідками великих перетворень. У числі яких: поява державних криптовалют, запуск нових децентралізованих платформ і розширення можливостей практичного застосування криптовалют. Криптовалюту будуть розглядати на рівні звичайного фінансового інструменту, як акції та облигації. У такому випадку їх оборот буде повністю контролюватися, і вони більше не зможуть загрожувати стабільності існуючого фінансового ринку.

### Література

1. Галушка Є.О. Сутність криптовалют та перспективи їх розвитку / Галушка Є.О., Пакон О.Д // «Молодий вчений» – 2017. – №4(44). – С. 634–638.
2. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»: прийнятий Верховною Радою України 05.04.2001 №2346-III: редакція від 06.11.2016 на підставі 1664-19. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>

3. Лист Національного банку України «Щодо віднесення операцій з «віртуальною валютою / криптовалютою «Bitcoin» до операцій з [...] від 08.12.2014 р. №29-208/72889. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v2889500-14>
4. Ринок криптовалют потребує правової визначеності від регуляторів [Електронний ресурс] // Офіс ефективного регулювання. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://brdo.com.ua/top/rynok-kryptovalyut-potrebuye-pravovoyi-vyznachenosti-vid-regulyatoriv/>.
5. Ринок криптовалют: державне регулювання - «гаряча тема» в усьому світі – Режим доступу до ресурсу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-kriptovalyut-gosudarstvennoe-regulirovanie-goryachaya-tema-vo-vsem-mire>
6. Самоходський І. Зелена книга регулювання ринку криптовалют [Електронний ресурс] / І. Самоходський, О. Шелест – Режим доступу до ресурсу: [https://cdn.regulation.gov.ua/fe/5b/20/42/regulation.gov.ua\\_%D0%97%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0-%D0%A0%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA-%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82.pdf](https://cdn.regulation.gov.ua/fe/5b/20/42/regulation.gov.ua_%D0%97%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0-%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0-%D0%A0%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA-%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82.pdf)

**Орехов М.О.**

ДВНЗ «Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана»

## **КРИПТОВАЛЮТА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ**

**Постановка проблеми.** За останній рік криптовалюта завоювала до себе інтерес на рівні Центральних банків ряду країн, які почали активно впроваджувати цю валюту в свій повсякденний обіг. Під впливом ажіотажного попиту останнім часом спостерігається стрімке зростання курсу провідної криптовалюти. Поширення явища фінансової дигіталізації на всі галузі економіки свідчить про зародок нової інтернет революції.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Питання розвитку криптовалюти в міжнародному фінансовому середовищі перебувають у центрі уваги як закордонних, так і вітчизняних науковців, зокрема А. Колдовського, В. Лук'янова, Ю. Бондар, С. Грачова, Ф. Дубецького, Б. Карнса, Ю. Костіва, М. Крупишева, Т. Макдональда, О. Момота, Б. Оболишто, Р. Хоріна, М. Чобаняна, К. Ярмоленка, М. Ярова та ін.

**Метою роботи** є дослідження сучасних тенденцій розвитку криптовалют на міжнародному рівні.

**Викладання основного матеріалу дослідження.** Початок третього тисячоліття, крім іншого, ознаменувався виникненням першої у світі криптовалюти – Біткоіну (2009 р.). Як вважає Девід Л., «криптовалюта – це швидка і надійна система платежів та грошових переказів, заснована на новітніх технологіях і не підконтрольна жодному уряду» [1]. На даний момент в світі існує близько 1600 криптовалют (Bitcoin, Litecoin, Ethereum, Peercoin), але найвідомішою та такою, що найбільш динамічно розвивається, є Біткоін. Основні особливості валюти Біткоін є: відсутність централізованого управління та емітентів; обмежений ресурс. За її природою передбачається, що емісія даної валюти буде зменшуватися у чітко заданому алгоритмі й у кінці 2040 р. припиниться; емісія та трансакції керуються мережею рівноправних вузлів (peer-to-peer); дані про абсолютно всі трансакції зберігаються назавжди у розподіленій базі даних (Blockchain); використання криптографічних методів запобігає втраті коштів. [6]